

EUs utdanningsprogrammer

I dette nummeret presenterer vi EUs utdanningsprogrammer: Leonardo, Sokrates og UNG i Europa. Alle programmene gikk inn i nye programperioder 1. januar i år, og det er enkelte endringer fra den første fasen. Norge deltar i programmene gjennom EØS-avtalen.

UNG i Europa

Utvexlinger utenfor det formelle utdanningssystemet.

Side 3

Leonardo

EUs program for yrkesrettet opplæring

Side 4-5

Sokrates

EUs utdanningsprogram

Side 6-7

Vi takker de norske programkontorene for deres nyttige bidrag til dette nummeret.

Leonardo: Teknologisk Institutt, Oslo: www.teknologisk.no/leonardo
Sokrates: Senter for Internasjonalt Universitetssamarbeid, Bergen: www.siu.no/sokrates
Youth: Statens Ungdoms- og Adopsjonskontor (SUAK), Oslo: www.suak.no/utveksling

Vikar til informasjonsseksjonen ved Delegasjonen Side 8

Elektronisk nyhetsbrev

Europakommisjonens delegasjon har startet et nytt gratis elektronisk nyhetsbrev, EU-Nytt. Brevet sendes hver uke og inneholder lenker til aktuelle saker. Send mail til info.eu@delnor.cec.eu.int dersom du ønsker å abonnere. EU-Nytt må ikke forveksles med Nytt fra EU som du nå holder i hånden.

1 € = NOK 8,2485 (16.06.00)

Sokrates II lansert i Norge

Det nye Sokrates-programmet ble lansert under en konferanse i Oslo 6. juni.

Sokrates er EUs utdanningsprogram og omfatter alt fra klasseutvekslinger på barne- og ungdomskolen til studentutveksling på høyskole- og universitetsnivå og doktorgradssamarbeid. Blant nyhetene er satsingen på voksenopplæring gjennom det nye Grundtvig-programmet.

Statsråd Trond Giske åpnet konferansen og understreket den store betydningen av utvekslingsordningene for norske elever og studenter. Seksjonssjef Angeliki Verli fra Europakommisjonens generaldirektorat for kultur og utdanning presenterte det nye programmet. Sokrates II viderefører i stor grad aktivitetene fra den første fasen. I denne femårsperioden tok nesten 500.000 studenter en periode av studiene sine i et annet land gjennom Erasmusprogrammet og over 10.000 skoler deltok i europeiske partnerskap. Det ble satt i gang tusenvis av prosjekter for å utvikle de europeiske språkene. Den nye programfasen startet 1. januar i år og skal vare i sju år. Angeliki Verli sa i sitt innlegg at Kommisjonen er glad for

Kommisjonens Angeliki Verli presenterer det nye Sokratesprogrammet med statsråd Trond Giske som ivrig tilhører. Foto: Asle Haukaas, SIU

at Norge deltar i Sokrates. Norge er en naturlig del av Europa og gir et godt bidrag til programmene. Sokrates er viktig for å utvikle toleranse og åpenhet. Ved å komme seg ut får man viktige impulser, man får kunnskap om andre og man unngår isolasjon. For Kommisjonen er det viktig å bidra til å skape et åpent sinn og gjøre folk i stand til å møte forskjellige utfordringer i samfunnet.

Det nye programmet har en mer desentralisert profil enn det første. Ifølge Verli er dette en naturlig utvikling ettersom antallet deltagere blir større og behovet for samfinansiering med lokale og nasjonale aktører også øker. Samtidig kjenner lokale aktører bedre til hvilke behov som finnes enn folk i Brussel. Dette betyr at de nasjonale operatørkontorene nå får en viktigere rolle, samtidig som en må sikre at de samme prinsippene for utvalgelse og deltagelse følges i hele Europa.

Internasjonalisert utdanning

Startskuddet er nå gått for andre generasjon av EUs utdanningsprogrammer. I løpet av 1990-tallet har EU klart å skape vel fungerende utvekslingsprogrammer, og basert på disse erfaringene har vi nå satt i gang programmer for sju nye år. Totalt har vi tre rammeprogrammer som utfyller hverandre godt.

Sokrates-programmet omfatter nå hele spekteret fra klasseutvekslinger på barne- og ungdomsskolenivå til universitetsutvekslinger og voksenopplæring. Leonardo-programmet omfatter yrkesopplæring og profesjonsutdanning og gir med sin fleksible ramme rom for en stor variasjon av prosjekter og kan være en brobygger mellom utdanningsinstitusjonene og næringslivet. Det nyere programmet UNG i Europa omfatter ikke-formell utdanning gjennom gruppeutveksling eller individuell utveksling. Et halvt år som frivillig i et ungdomsprosjekt i et annet land kan gi en helt annen livserfaring enn et halvt år på skolebenken.

Felles programmer med standardiserte regler, søknader, rutiner, støtteordninger og godkjenning av studier har gjort det lettere for ungdom og studenter å ta deler av utdanningen sin i utlandet. Tidligere var det svært vanskelig å få til et opphold i utlandet. Det var forskjellige regler og krav, lange søknadsfrister og ingen garanti for at studiet ble godkjent i hjemlandet. Nå er det lettere og stadig flere velger dette alternativet. I skoleåret 1989/1990 dro f.eks. 27.000 studenter til utlandet med Erasmusprogrammet, mens i 1998/1999 hadde tallet steget til hele 181.000 studenter.

Disse programmene er kanskje noe av det viktigste EU gjør. De forenkler Europa i praksis. De gir ungdom mulighet til å oppleve andre land, skikker, språk, kulturer og utdanningssystemer. Det gir verdifull forståelse, både menneskelig, kulturelt og faglig. Det handler om samarbeid i praksis og gir erfaringer som kommer godt med i egne hjemland, som blir stadig mer flerkulturelle og preget av raske omstillinger. Man blir rustet til å møte forskjeller og takle utfordringer.

Et opphold i utlandet går dermed lenger enn kun det faglige innholdet i utdanningen eller utvekslingen. Særlig i et samfunn som opplever rask omstilling og teknologiske endringer er det viktig å stimulere til åpenhet og fleksibilitet. Verden blir mindre, og jo mer vi vet om hverandre, jo bedre er det.

John Maddison,
ambassadør

Ungdoms- og utdanningsprogrammene - bakgrunn

Medborgerskap

I 1997 setter Kommisjonen i gang en utredning av den framtidige virksomheten på utdannings- og ungdomsområdet. Kommisjonen slår fast at den vil bidra til å berike medborgerskapet. Den vil stimulere til utvikling av følelsen av å høre til et felles sosialt og kulturelt område, en følelse som skal være bygget på solidaritet og gjensidig forståelse av hverandres særtrekk. Videre peker Kommisjonen på at vi er på vei inn i «kunnskapssamfunnet», og at sysselsettingen, velferden og personlig utvikling i fremtiden vil avhenge av tilgang til, produksjon og spredning av kunnskap. Det vil være viktig å satse på tiltak som kan støtte opp under dette, og ikke minst hindre at mangel på tilgang til og oppdatering av kunnskap blir en kilde til utestenging fra samfunnet. Kommisjonen er også opptatt av at den enkeltes attraktivitet på arbeidsmarkedet skal forbedres. Det skal være mulig å tilegne seg nye ferdigheter og oppdatere allerede ervervede ferdigheter. Det er ikke bare yrkesferdigheter som må utvikles, også sosiale ferdigheter er vesentlige. Ikke minst pekes det i utredningen på behovet for å stimulere til forståelse for kulturelt mangfold, øke språkkunnskapene og utvikle evnen til nytenkning.

De nye programmene

Med bakgrunn i denne utredningen utviklet Kommisjonen forslag til tre nye program for utdannings- og ungdomssektoren: Sokrates, Leonardo og UNG i Europa. De skal bidra til å skape et europeisk utdanningsområde hvor Europas befolkning skal få tilgang til utdanning, ny kunnskap og nye erfaringer gjennom hele livsløpet. Forslagene har tatt opp i seg at det har blitt et stadig mer uklart skille mellom formell og ikke-formell utdanning, mellom grunnutdanning og videreutdanning og mellom utdanning og «yrkesutdanning». Det kommer til uttrykk f.eks. i vektleggingen av kunnskap, erfaringer og verdier en kan tilegne seg gjennom ikke-formell utdanning – for eksempel i ungdomsprosjekter, gjennom volontøropphold osv. Et viktig element er også det at Kommisjonen tar sikte på en langt bedre integrering av programmene. Hvert av programmene åpner for et tettere samarbeid med de andre. Det kan f.eks. gjelde felles informasjonssystemer og utvikling av redskaper for multimediasert språktrening.

Mer informasjon om programmene finnes på internett:
<http://europa.eu.int/comm/education/newprogr/index.html>

UNG i Europa - EUs nye program for ungdom

Stortinget vedtok 15. juni at Norge skal delta i EUs nye syvårsprogram for ungdom – UNG i Europa. Norsk ungdom kan dermed fortsatt delta i gruppeutvekslinger og volontørtjeneste i andre europeiske land og søke om tilskudd til ungdomsprosjekter. Tre hovedlinjer ligger til grunn for UNG i Europa: Berikelse av medborgerskapet, utvikling av kunnskap, og den enkeltes tilegnelse av nye ferdigheter.

Ikke formell utdanning

Det nye programmet UNG i Europa er et program for tilegnelse av ikke-formell kompetanse som skal bidra til å sikre ungdoms deltakelse i fremtidens arbeidsmarked og kunnskapssamfunn. Gjennom de to tidligere ungdomsprogrammene Youth for Europe (gruppeutveksling) og Europeisk volontørtjeneste (individuell utveksling) har mange tusen unge tilegnet seg erfaringer og kunnskaper – f.eks. større innsikt i seg selv, lært et nytt språk, fått kjennskap til andre kulturer, erfaring med prosjektadministrasjon - som gir dem flere ulike kvalifikasjoner for å komme inn på arbeidsmarkedet eller å gå gjennom en utdanning. Ungdomsprogrammene er i tillegg kanskje spesielt godt egnet til å nå unge, siden de er åpne for alle, uavhengig av hvorvidt en hører til en utdanningsinstitusjon eller ikke.

Norge har svært gode resultater fra deltakelsen i de to foregående programmene, Youth for Europe og Europeisk volontørtjeneste. Til sammen har over 6000 ungdommer fra Norge deltatt i europeiske prosjekter siden 1995, i 1999 deltok 1120 norske ungdommer i gruppeutvekslinger, volontørtjenester og andre tiltak. I det nye programmet «UNG i Europa» åpnes det for en økning av antall deltakere, og 1200-1500 ungdommer forventes å delta i ulike prosjekter i år.

Innholdet i UNG i Europa

Det nye EU-programmet for ungdom utenfor formell utdanning – UNG i Europa - har fem delprogrammer:

1. Gruppeutvekslinger

Gjennom UNG i Europa får grupper av ungdom i alderen 15 til 25 år støtte til utvekslinger med ett eller flere andre land. Programmet delfinansierer reisekostnader og opphold.

- utvekslingsaktiviteter med en pedagogisk ramme

- ordningen gjelder grupper av unge
- deltakerne skal være mellom 15 og 25 år
- aktiviteter kan finne sted i 31 programland i Europa, samt land utenfor Europa
- aktivitetene skal vare minst en uke
- gradvis prioritering av flernasjonale prosjekter

2. Europeisk volontørtjeneste

Volontørtjenesten gir ungdom mellom 18 og 25 år muligheten til å gjøre en frivillig innsats i et lokalt prosjekt i et annet land i opp til ett år. Volontørene får reise, opphold, kost og lommepenger, og deltar gratis. Prosjektene finnes innenfor organisasjoner og strukturer som arbeider med kultur, barn og unge, sport og fritid, miljø, sosiale prosjekter, og mye mer.

- gir ungdom mulighet til å delta i frivillig arbeid
- varighet på mellom 3 uker og ett år
- volontøren skal være mellom 18 og 25 år
- to hovedmål:
 - Gi ungdom interkulturell erfaring og nye kunnskaper
 - Bidra til utvikling av lokalsamfunn
- tverrnasjonale prosjekter som finner sted i et programland eller land utenfor Europa
- prosjektene kan ikke være kommersielle

3. Lokale ungdomsprosjekter

Grupper av ungdom kan få støtte til lokale prosjekter. Ungdom som har gjennomført volontørtjeneste kan få støtte til oppfølgingsprosjekter.

- gir ungdomsgrupper muligheten til å motta tilskudd til prosjekter innen en lang rekke områder som antirasisme, miljø, kultur, ungdomsinformasjon osv.
- gir ungdom som har gjennomført volontørtjeneste støtte til oppfølgingsprosjekter, for eksempel utstillinger, etablering av egen bedrift, lokale prosjekter for ungdom, kurs osv.
- prosjektene skal vare mellom tre og tolv måneder

4. Samarbeidsprosjekter med Sokrates og Leonardo

- prosjekter for å knytte ikke-formell og formell utdanning sammen
- samfinansiering av aktiviteter
- informasjon og nyskapende arbeidsmåter

5. Opplæring, nettverk, informasjon

Støtte til:

- utdanning av ungdomsledere
- studiebesøk og seminarer
- ungdomsinformasjon

Eurodesk

Eurodesk er en tjeneste som gir informasjon om alle ungdomsprogrammer og forskjellige støtteformer. Eurodesk har informasjon som spenner over hele læringsfeltet – fra skole- og elevutveksling til gruppeutveksling på fritiden og individuell utveksling av typen frivillig samfunnsarbeid, men også om støtte til samarbeid på mer spesifikke områder, som f.eks. kulturaktiviteter, informasjonsarbeid knyttet til helse og sosiale spørsmål, styrking av ungdoms internasjonale og interkulturelle bevissthet, samarbeid mellom barne- og ungdomsorganisasjoner osv.

I forbindelse med EUs utvidelse deltar stadig flere av søkerlandene i forskjellige EU-programmer som UNG i Europa, Sokrates og Leonardo. Dermed øker behovet for samlet informasjon om mulighetene dette byr på for ungdom. Ved å delta i Eurodesk-samarbeidet får landene tilgang til informasjon om ungdomsrelevante programmer fra EU og andre europeiske organisasjoner – samlet, lett tilgjengelig og bearbeidet for å være begripelig også for ikke-byråkrater.

Formålet med Eurodesk er å spre slik informasjon mest mulig slik at stadig flere ungdommer vet hvilke muligheter de har. Ved årets begynnelse besto Eurodesk-nettverket av mer eller mindre aktive nasjonale partnere i 23 land – 15 EU-land pluss Norge, Island og Kypros, og i løpet av sommeren/høsten fem til – Estland, Latvia, Litauen, Slovenia og Bulgaria.

Eurodesk er nå inne i en spennende utviklingsfase. Det norske nettverket av lokale Eurodesk-punkter skal utvides og styrkes. De seks kontorene som er med i samarbeidet så langt er delvis ungdomsinformasjonskontorer og delvis andre kontorer med Europa-informasjon som spesialitet. De ligger godt spredt i hele landet fra Finnmark til Vest-Agder.

Leonardo-programmet

Noe for de fleste

LEONARDO DA VINCI-programmet er som poteten – det kan brukes til «alt». Pilotprosjekter kan gjelde utvikling av innhold, metode, læremidler og organisering av opplæring. Eller de kan sikte mot en styrking av yrkesveiledningen. De kan dreie seg om forbedring av eksisterende opplæring eller utvikling av noe helt nytt, på nye områder; kortvarige opplæring så vel som flerårig, opplæring i utdanningsinstitusjon eller på arbeidsplassen, grunnopplæring eller etter- og videreutdanning.

I prinsippet kan alle grupper som er involvert i eller har interesser i yrkesrettet opplæring på et eller annet nivå, delta i prosjekter i programmet. Forutsetningen er at prosjektet kan bidra til økt yrkesrelevant kompetanse. Det betyr bl.a. at også elever og lærere på allmennfaglige studieretninger kan delta f.eks. ved utplasseringer i arbeidslivet. Det betyr også at rådgivere og administrativt personale på skolene, samt instruktører og ledere i bedrifter som har lærlinger eller på annen måte er involvert i opplæring av ansatte, kan få økonomisk støtte til utenlandsopphold. Disse gruppene, samt lærere på yrkesfag, kan f.eks. bruke programmet for å styrke språkkunnskaper eller få nye impulser og ideer som kan føre til forbedringer i egen praksis.

Leonardo-prosjekter kan være beregnet på utvikling av enkeltorganisasjoner og – bransjer, eller for bestemte målgrupper. Men det er også mulig for framsynte politikere å bruke Leonardo som strategisk virkemiddel i regional næringsutvikling.

Også yrkesveiledning

Hvert enkelt individ har spesielle forutsetninger for yrkesdeltakelse: interesser og evner, fagkunnskaper, praktiske ferdigheter og personlige erfaringer av ulike slag. Trivsel i yrket og en vellykket yrkesutøvelse forutsetter et rimelig samsvar mellom jobbinnhold og individuelle yrkesforutsetninger: «Rett person på rett plass».

Med et stigende antall yrker og økende spesialisering, og raske endringer i teknologi og marked, blir det stadig vanskeligere å velge utdanning og yrke. Store og raske endringer i internasjonal økonomi gjør at hver enkelt yrkesaktiv må regne med å skifte jobb/yrke flere ganger i løpet av sitt voksne liv. Et stadig tettere internasjonalt samarbeid og færre hindringer for mobilitet over landegrensene gjør det mer aktuelt å søke utdanning, yrkesopplæring og arbeid i andre land.

Leonardo-programmet ønsker å bidra til utvikling av en oppdatert yrkesveiledning med høy kvalitet, både overfor ungdom og overfor yrkesaktive og arbeidssøkende med behov for omskolering, etter- og videreutdanning. Programmet kan støtte pilotprosjekter som tar sikte på å styrke yrkesveiledningen. Skolerådgivere og andre yrkesveiledere kan få støtte til studiereiser i andre land.

«LEONARDO DA VINCI II, 2000 - 2006

LEONARDO DA VINCI skal være – og er blitt – et laboratorium for innovasjon på området yrkesrelevant opplæring. Etter knappe fem år legger nå EU andre programmer og initiativ, ikke minst på områdene sysselsetting og næringsutvikling, tett opp mot Leonardo-programmets ideer og prinsipper. Resultatene fra første fase er så positive at en uten store diskusjoner har vedtatt å videreføre programmet.

Det er relativt små forskjeller mellom Leonardo I og II når det gjelder mål og innhold. Men det skal bli mindre papir og byråkrati, samt en forenklet søknadsprosedyre i den andre fasen. Langt større ansvar blir lagt på de nasjonale kontorene når det gjelder administrasjon og oppfølging av de enkelte prosjektene. Forenkling og desentralisering vil forhåpentligvis gjøre terskelen for deltakelse lavere og avstanden til beslutningstakerne mindre.

Leonardo II er åpent for deltakelse fra i alt 31 land: alle land i EU/EØS-området, samt land i Baltikum, Øst- og Sentral-Europa som søker nærmere tilknytning til EU. Deltakelsen til de "nye" landene er kanskje et av de mest iøynefallende trekk ved den nye programperioden. Overføring av ekspertise, opplæringsmateriell og kunnskap til de nye markedsøkonomiene har høy prioritet.

Fem typer prosjekter

Mobilitet – for personer under yrkes- og profesjonsutdanning og for personer som er involvert i, har ansvar for eller interesser i slik opplæring

Pilotprosjekter – for å fremme innovasjon og økt kvalitet i yrkes- og profesjonsutdanning

Språkprosjekter – som tar sikte på å styrke yrkesrelevant språkopplæring og forståelsen av andre kulturer i forbindelse med yrkesutdanning

Utvikling av tverrnasjonale samarbeidsnettverk – for utveksling av ideer, erfaringer og god praksis

Utvikling og ajourføring av referansemateriale - undersøkelser og analyser, sammenligning av data, informasjonsinnsamling og spredning av informasjon og god praksis

Det kan gis særlig støtte til prosjekter som vil fremme bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i yrkes- og profesjonsopplæring.

Ett av programmets nye trekk er muligheten for støtte til fellestiltak med andre EU-programmer, særlig Sokrates II og UNG i Europa.

EUs program for utvikling og nyskaping i opplæring

LEONARDO DA VINCI er EUs program for yrkesrettet opplæring på alle nivåer og for alle sektorer. Overordnet mål for programmet er å bidra til et mer effektivt og konkurransekraftig næringsliv, høy kvalitet i all produksjon av varer og tjenester og økt sysselsetting. Målet skal nås ved å styrke kvaliteten i yrkes- og profesjonsopplæringen for - i prinsippet – alle sektorer, målgrupper og geografiske områder, for å gi bedrifter og institusjoner tilgang til god og riktig kompetanse. Med andre ord: Leonardo er et program for økt sysselsetting og næringsutvikling.

Programmet gir økonomisk støtte til prosjekter som bidrar til bedre yrkesrettet opplæring. Utdanningsinstitusjoner, bedrifter og bransjeorganisasjoner, offentlige institusjoner og forvaltningsorganer, faglige organisasjoner og andre typer virksomheter kan få støtte gjennom programmet. Enkelt personer kan ikke søke om prosjektmidler direkte, men må søke gjennom den virksomheten de er tilsluttet.

Programmets fase I var 1995 – 1999. Nå har EU vedtatt en ny programperiode som skal gå over 7 år. 1,15 milliarder euro skal brukes i perioden 2000 – 2006 til å støtte prosjekter som kan bidra til å forbedre yrkes- og profesjonsopplæringen i Europa.

Leonardo-programmet omfatter både grunnleggende yrkesopplæring og etter- og videreutdanning og er i prinsippet åpent for alle yrkesgrupper og arbeidssøkere, fra mekanikerelevanten på grunnkurs til doktoren i fysikk eller jus som søker ytterligere spesialisering. Opplæringen kan skje både i og utenfor det offentlige utdanningssystemet, f.eks. ved bedriftsintern opplæring eller fjernundervisning. Korte kurs er like aktuelle som lange opplæringsløp. Det blir lagt stor vekt på å trekke bedrifter og partene i arbeidslivet mer aktivt inn i opplæringen for å oppnå best mulig relevans og kvalitet.

Viktige idéer og prinsipper

Fleire viktige idéer ligger til grunn for målformuleringer og utforming av programmet. En av dem er at bedrifter og yrkesgrupper som står i fokus for utviklingsprosjekter, skal trekkes med som deltakere og bidragsyttere: det er den som har skoen på, som best vet hvor den trykker.

En annen sentral idé er at prosjektsamarbeid gir bedre prosjekter, gjensidig læring og bidrar til å bygge broer. Derfor stiller en krav om deltakere fra minst tre land, og fra forskjellige typer organisasjoner og institusjoner som tradisjonelt ikke nødvendigvis har samarbeidet med hverandre. På denne måten bidrar en ikke bare til at deltakerne får innsikt i kultur og språk i andre land, men prosjektene blir også gode fordi partene med ulike og utfyllende kompetanse, forskjellige ståsteder og erfaring er med på å legge premissene og bidra til gjennomføringen. En reduserer dermed muligheten for konflikt når en skal ta i bruk nye opplæringsordninger eller -materiell som blir utviklet i prosjektet.

Også tilskuddsordningen er vel gjennomtenkt: En ønsker partnere i prosjektet som er skikkelig motivert for jobben – så motivert at de er villige til å investere noe selv! Den økonomiske støtten er ment som fødselshjelper for prosjektet, som en dytt i ryggen, slik at en kan komme i gang med noe en mener det er behov for. Derfor blir ingen prosjekter fullfinansiert – vanlig tilskudd er 50-75% av totalbudsjett. Ingen skal fristes til å delta i prosjekter for å berike seg på EU-midler. Og støtten er tidsbegrenset. Utvekslinger og utplasseringer støttes med et beløp som skal dekke merkostnadene for dem som reiser.

Tre prioriterte områder

- Å forbedre ferdigheter og kvalifikasjoner hos personer, især for unge, i grunnleggende yrkesutdanning på alle nivå
- Å forbedre kvaliteten i og adgangen til yrkesmessig etter- og videreutdanning og tilegnelse av ferdigheter og kvalifikasjoner igjennom hele livet
- Å fremme og styrke yrkes- og profesjonsutdannelsens bidrag til nyskappingsprosessen med tanke på å forbedre konkurransevnen og etablererånden; med spesiell vektlegging av samarbeidet mellom utdanningsinstitusjoner og (små og mellomstore) virksomheter

En vil gi høy prioritet til prosjekter som rettes mot grupper som står svakt i arbeidsmarkedet, samt prosjekter som fremmer likestilling og like muligheter for menn og kvinner.

59 millioner euro i 2000

Kommisjonen ga i mai klarsignal til at over 30.000 europeere i år kan delta på et opplæringsprogram i utlandet gjennom Leonardo. For de 15 EU-landene samt Norge, Island og Liechtenstein, som deltar gjennom EØS-avtalen, er det satt av 59 millioner euro. I løpet av sommeren vil søkerlandene til EU også bli med i programmet og øke antall deltakerland til 30. Budsjettet vil da bli på 69,5 millioner euro. I løpet av hele programperioden, 2000-2006, er det ventet at omtrent 250.000 personer vil delta i Leonardo-programmet.

(IP/00/537)

Sokrates

EUs utdanningsprogram Sokrates har vært en suksesshistorie siden det ble lansert i 1995. Målsettingen med programmet er å heve kvaliteten på europeisk utdanning og

å øke samarbeid, mobilitet, språkferdigheter og kulturell forståelse på tvers av landegrensene.

På Tianberg videregående skole har elevene trent opp sine demokratiske ferdigheter gjennom å simulere parlament sammen med belgiske og irske elever.

Allerede de første par årene med Sokrates begynte det å bli rift om prosjektmidlene, og norske skoler og utdanningsinstitusjoners interesse for Sokrates er fremdeles stigende.

Økt publikumsvennlighet

Ett av målene med Sokrates II er å bli mer publikumsvennlig, blant annet ved en sterkere desentralisering. Selve oppbygningen av programmet vil også endres noe. Alle tidligere aktiviteter i programmet vil bli opprettholdt, selv om mange av dem får

Erasmus - høyere utdanning

Siden starten i 1987 har Erasmus utviklet seg til å bli ett av de mest vellykkede programmene. Mer enn 700.000 studenter har dratt nytte av Erasmusordningene. Erasmus omfatter både studenter og lærere.

Studenter kan ta 3 til 12 måneder av studiet sitt ved et universitet eller høyere utdanningsinstitusjon i et annet deltagerland. Studiet blir godkjent som del av utdanningen, slik at oppholdet ikke skal forlenge utdanningen. Lærerstedene må på forhånd ha etablert samarbeidsavtaler om Erasmusdeltagelse. Studenter kan også få et stipend i tillegg til sine vanlige støtteordninger.

Lærere kan delta på Erasmus gjennom lærerutvekslinger, samarbeid om felles forberedelse av kurs, intensivkurs (som sommerkurs) eller tematiske nettverk.

nye betegnelser. I tillegg vil flere nye aksjoner vil se dagens lys, eksempelvis prosjekter innen spesialundervisning, flerkulturelle prosjekt, bedriftsutplassering og prosjekt for lærerstudenter.

Fakta om Sokrates

Mål

- Styrke den europeiske dimensjon i utdanning på alle nivåer
- Forbedre kunnskapen om europeiske språk
- Styrke utdannings samarbeid og mobilitet
- Stimulere nyskaping i utdanningen
- Fremme likestilling innen alle sektorer av utdanningen

Totalt sett deltar 31 land i Sokratessamarbeidet: De 15 EU-landene, EØS-landene Island, Liechtenstein og Norge, de 12 søkerlandene og Tyrkia. Programmet varer fra 1. januar 2000 til 31. desember 2006, og har et budsjett på 1.850 millioner euro for hele perioden. Programmet har åtte underprogrammer som tar for seg forskjellige aspekter ved utdannings samarbeidet.

Skolesamarbeidet Comenius

Comenius er programmet for samarbeid på barnehage- til ungdomsskolenivå. Det omfatter elever, lærere og utdanningspersonell. Målet er å forbedre kvaliteten på undervisningen, styrke dens europeiske dimensjon og fremme språkopplæring. Det fokuseres også på flerkulturell læring og støtte til vanskeligstilte grupper.

Comenius har tre hovedområder: SKOLEPARTNERSKAP

- Skoleprosjekter gjør det mulig for skoler å samarbeide om et felles tema og for eksempel la noen elever dra til et annet land for å forberede et felles prosjekt sammen med sine lærere.
- Språkprosjekter inkluderer to skoler fra to europeiske land og fokuserer på språkopplæring. Det gis prioritet til mindre brukte språk, og kan omfatte klasseutvekslinger når elevene er over 14 år.
- Skoleutviklingsprosjekter involverer samarbeid mellom skoler om utveksling av erfaringer i forhold til for eksempel læringsmetoder, organisering, bekjemping av vold eller sosial eller kulturell integrering.

LÆRERSKOLERING

- Flernasjonale samarbeidsprosjekter mellom forskjellige typer institusjoner om opplegg for skolering av lærere.
- Individuelle stipender for lærerstudenter, lærere eller annet undervisningspersonell for deltakelse på praktiske kurs i andre land eller felles europeiske kursopplegg.

COMENIUSNETTVERK

Etableringen av nettverk gir partnere mulighet til å fortsette samarbeidet etter å ha gjennomført et Comeniusprosjekt. Flere prosjekter som omhandler samme tema kan knyttes sammen og idéer og erfaringer deles.

Grundtvig - livslang læring

En av de viktigste nyhetene i den neste fasen av Sokrates er satsingen på livslang læring. Denne satsingen kanaliseres gjennom det nye Grundtvig-programmet. Voksen- og videreutdanning blir stadig viktigere i et samfunn som er i stadig raskere endring. Folks behov for ny kunnskap varierer i stor grad, og gjennom Grundtvig kan det gis støtte til fire aktivitetstyper.

- **Samarbeidsprosjekter** som voksenopplæringsorganisasjoner ønsker å gjennomføre i samarbeid med tilsvarende organisasjoner i andre europeiske land. Det kan være for å utvikle systemer for godkjenning av kompetanse som oppnås gjennom uformelle kanaler eller for eksempel utvikling av nye opplæringsformer og læremetoder.
- **Opplæringspartnerskap** for mindre organisasjoner og samarbeid i mindre skala. Det vektlegges å skape kontakt mellom partnere i forskjellige land tidlig i prosessen med å utvikle felles prosjekter. Det kan være organisering av konferanser, utstillinger eller besøk for å utveksle erfaringer, praksis og metoder.
- **Opplæringsmobilitet** i forhold til å støtte undervisningspersonell som ønsker å delta på kurs i andre land i en til fire uker. Støtte kan gis til alt personale som er involvert i voksenopplæring.
- **Grundtvig-nettverk** gir voksenopplæringsaktører et mer varig grunnlag for utveks-

ling av erfaringer og diskusjon. Det gis støtte til to typer nettverk: tematiske nettverk er fora for diskusjon av sentrale spørsmål og prosjektnettverk gir deltakere for institusjoner som deltar i partnerskap å fortsette samarbeidet samtidig som de deler erfaringene med andre.

Lingua - språkopplæring

Språkundervisning og opplæring er viktige elementer i både Comenius, Erasmus og Grundtvig, mens Lingua er et spesialprogram som gir støtte til særskilte språktiltak innenfor to kategorier. Det oppmuntres særlig til opplæring i EU-språk som er mindre brukt og lite undervist.

• Fremme språkopplæring

Det gis støtte til en lang rekke flernasjonale prosjekter som bidrar til å fremme interessen for språkopplæring. Det kan dreie seg om kampanjer for å øke oppmerksomheten om behovet for å lære seg andre språk eller informasjon om læremetoder.

• Utvikling av verktøy

Innenfor denne kategorien gis det støtte til flernasjonale prosjekter som bidrar til et størst mulig mangfold av opplæringsverktøyer på markedet. Det fokuseres særlig på utvikling av nye metoder og undervisningsformer. Det må være deltakere fra minst tre land, det må gi en europeisk effekt og må ikke være profittorientert.

ANDRE PUBLIKASJONER OM UNGDOM OG UTDANNING:

Norsk materiell om ungdomsprogrammerne

Hvert av programkontorene produserer gode informasjonsbrosjyrer på norsk. Ta kontakt med dem for ytterligere informasjon.

Leonardo (Teknologisk institutt): tlf: 22 86 50 00
Sokrates (Senter for internasjonalt universitetssamarbeid): tlf: 55 54 67 00
UNG i Europa (Statens Ungdoms- og Adopsjonskontor): tlf: 22 24 25 91

Europavegen

Dette er en avis som blir gitt ut en gang i året. Avisen blir utgitt av de tre norske programkontorene. Her kan du finne mange gode eksempler på prosjekter innenfor ungdomsprogrammerne. Avisen forklarer de forskjellige programmene, og du finner kontaktadresser her. Avisen er på norsk.

- **Le Magazine**. Spesielt magasin for utdanning, opplæring og ungdom i Europa (utgave nr 11, 1999). Inneholder blant annet

Andre programmer

Det sjettede programmet under Sokrates er "Observasjon og nyskaping". Det som kjenetegner Europa er mangfoldet. Målet med dette programmet er å utvikle instrumenter som kan bidra til å utnytte mangfoldet på en best mulig måte. Det sjuende programmet kalt "felles tiltak". Her legges det særlig vekt på å stimulere samarbeidstiltak på tvers av Sokrates, Leonardo og UNG i Europa. Det siste programmet inneholder tilleggstiltak som bidrar til å oppfylle målsetningene med Sokrates. Dette kan dreie seg om en lang rekke aktiviteter som opplysningskampanjer, spredning av resultater, arbeid for å forbedre programgjennomføring eller tiltak for å fremme likestilling og flerkulturell undervisning.

Minerva - ny teknologi i undervisningen

Minerva er et program som støtter bruken av ny informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i undervisningen og utviklingen av denne. IKT er viktig i alle delprogrammene, men i Minerva er hovedfokuset på ny teknologi. Støtte fra Minerva går gjerne til større prosjekter. De bør relateres til tema som har en felles europeisk interesse og ha et betydelig spredningspotensial. Det legges også vekt på flernasjonale prosjekter som baseres på partnerskap med en lang rekke deltakere fra forskjellige sektorer i samfunnet som undervisningsinstitusjoner, næringsliv, multimedia, IKT-miljøer, forlag, departementer og organisasjoner utenfor skolesektoren.

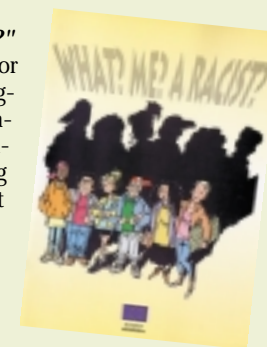
artikler om de forskjellige EU-programmerne for ungdom og informasjon om landene man kan dra til. 36 sider. Engelsk utgave.

The Raspberry ice cream war

En tegneserie for unge mennesker i et freidelig Europa. 28 sider. Engelsk utgave

"Racist? Hvem, mig!?"

Tegneserie for barn og ungdom om rasisme, fremmedhat og frykt for det som er annerledes. Inneholder en faktaseksjon til slutt med introduksjon til EUs strategi for å bekjempe rasisme. 32 sider. Engelsk utgave.

CD-ROM

Hello Europe - A youth guide to Europe and the European Union. Begrenset antall.

GRATISMATERIELL

A new beginning - Leonardo da Vinci
Liten brosjyre som tar for seg den andre fasen av Leonardo da Vinci-programmet. Brosjyren gjennomgår endringene, forklarer finansieringsordningene og søkerkriterier. 15 sider. Engelsk utgave.

A future without frontiers - Young people's Europe

Den europeiske union er aktiv på mange områder som opptar ungdom. Denne lille brosjyren gir et innblikk i de unges Europa, et Europa uten grenser. 15 sider. Engelsk utgave.

Materiellet kan bestilles ved å kontakte Delegasjonen pr. e-post eller faks, se adresse på baksiden.

**Ledige stillinger ved
Europakommisjonens delegasjon:**

8

**Informasjonsmedarbeider
vikariat**

Til informasjonsseksjonen søkes en vikar fra 1. september 2000. Vikariatets varighet er 12 måneder.

Viktigste arbeidsområde er produksjon av norsk nyhetsbrev og informasjonsmaterieell, samt pressesammendrag på engelsk. Andre oppgaver kan være oppdatering av Delegasjonens hjemmeside på internett, organisering av seminarer og deltakelse ved messer. I tillegg kommer løpende besvarelser av forespørsler fra media og allmenheten.

Vi søker en serviceinnstilt og fleksibel yngre person, gjerne med bakgrunn som informatør og/eller journalist eller med erfaring fra politisk eller organisatorisk arbeid. God kjennskap til EUs politikk og institusjoner er en forutsetning. Det er også nødvendig med god samfunns-kunnskap og interesse for europeiske spørsmål.

God skriftlig og muntlig framstillingsevne på norsk og engelsk er en forutsetning. Vi tilbyr et hyggelig miljø i internasjonale omgivelser og en jobb som gir god kompetanse på EU-spørsmål.

Nærmere opplysninger kan fås ved Tore Myhre, tlf. 23 11 51 76, e-post: tore.myhre@delnor.cec.eu.int.

Det tas forbehold om godkjenning fra Brussel.

Økonomimedarbeider

Til Delegasjonens administrasjon søkes snarest mulig en økonomimedarbeider. Økonomimedarbeideren har ansvar for regnskap, budsjett, innkjøp, inventar samt visse personalfunksjoner. Europakommisjonen har sitt eget regnskapsprogram og rapporteringsrutiner som det gis opplæring i. Stillingen krever mye kontakt med hovedkontoret i Brussel, slik at god skriftlig og muntlig engelskkunnskap er nødvendig. Kjennskap til fransk er en fordel.

Vi søker en serviceinnstilt og fleksibel person med bakgrunn innenfor regnskap og administrasjon. Ordens- og organisasjonssans vil bli vurdert høyt, og gode datakunnskaper er ønskelige.

Ytterligere informasjon om jobben kan fåes ved henvendelse til Louise Qvam på tlf. 23 11 51 70, epost: louise.qvam@delnor.cec.eu.int.

Søknadene, som må være Delegasjonen i hende senest 7. juli 2000, sendes til:

Europakommisjonens delegasjon
Haakon VII's gt. 10
Boks 1643 Vika, 0119 Oslo
Merkes: informasjonsmedarbeider eller økonomimedarbeider

Ansvarlig utgiver

Europakommisjonens
delegasjon for Norge og
Island

Redaktør

Tore Myhre

Layout, repro, trykk

Media Øst Trykk, Mysen

Dokumentasjonstjenesten

Hverdager kl. 9-16
Haakon VII's gate 10

Adresse

Postboks 1643 Vika
0119 Oslo
Tlf. 22 83 35 83
Telefaks 22 83 40 55

E-post

mailto@delnor.cec.eu.int

Hjemmeside

[http://home.sol.no/
home/europako](http://home.sol.no/home/europako)

Europaserveren

<http://europa.eu.int>

Innholdet

i Nytt fra EU gjengir ikke
nødvendigvis
Europakommisjonens
offisielle standpunkter.
Ettertrykk tillatt med
kildehenvisning.
Gratis abonnement kan
bestilles.

ISSN: 0806-6337